

Målnummer:	UM4249-08	Avdelning:	1
Avgörandedatum:	2009-05-18		
Rubrik:	Migrationsdomstol är skyldig att hålla muntlig förhandling i mål om utvisning av en tredjelandsmedborgare som är familjemedlem till en EES-medborgare.		
Lagrum:	16 kap. 5 § fjärde stycket utlänningslagen (2005:716)		
Rättsfall:	MIG 2008:9		

REFERAT

Efter att ha haft uppehållstillstånd en tid för besök i Sverige ansökte A, som var iransk medborgare, om uppehålls- och arbetstillstånd samt åberopade anknytning till sin i Sverige bosatta maka, som var finsk medborgare. Migrationsverket avlog ansökan och förordnade att A skulle utvisas. Verket prövade i beslutet även om A genom sin maka hade uppehållsrätt i Sverige men fann att så inte var fallet.

A överklagade Migrationsverkets beslut till migrationsdomstolen.

Länsrätten i Stockholms län, migrationsdomstolen (2008-05-15, ordförande Hedberg), avlog överklagandet.

A överklagade migrationsdomstolens dom och yrkade att Migrationsöverdomstolen med ändring av migrationsdomstolens dom skulle förklara att han hade uppehållsrätt här i riket och undanröja utvisningsbeslutet.

Migrationsverket anförde bl.a. följande. Migrationsdomstolen har i målet inte hållit muntlig förhandling. Av 16 kap. 5 § fjärde stycket utlänningslagen (2005:716) följer att muntlig förhandling ska hållas i migrationsdomstol i mål som rör utvisning av den som omfattas av EES-avtalet. A omfattas såsom make till en medborgare i Finland av EES-avtalet. Målet bör därför återförvisas till migrationsdomstolen för fortsatt handläggning.

A instämde därefter i Migrationsverkets uppfattning att målet borde återförvisas till migrationsdomstolen.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2009-05-18, Trägård, Råberg och Lagebrant Torén, referent), yttrade:

Enligt 16 kap. 5 § fjärde stycket utlänningslagen ska muntlig förhandling hållas i migrationsdomstol i mål som rör utvisning eller vägran att förnya ett uppehållstillstånd för en utlänning som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Migrationsöverdomstolen har i MIG 2008:9 funnit att en migrationsdomstol måste hålla muntlig förhandling i mål om utvisning eller vägran att förnya ett uppehållstillstånd för en utlänning som omfattas av EES-avtalet. Migrationsöverdomstolen har konstaterat att bestämmelsen i 16 kap. 5 § fjärde stycket utlänningslagen inte innehåller något undantag från dess tillämpning.

Av migrationsdomstolens akt i förevarande mål, som gäller bl.a. fråga om utvisning, framgår att domstolen avgjort målet utan att dessförinnan ha hållit muntlig förhandling. Fråga i målet är om migrationsdomstolen varit skyldig att

hålla muntlig förhandling även beträffande en tredjelandsmedborgare som är familjemedlem till en EES-medborgare i mål som rör utvisning.

Bestämmelsen i 16 kap. 5 § fjärde stycket utlänningslagen motsvarar med några språkliga justeringar 11 kap. 1 § tredje stycket i 1989 års utlänningslag i lagrummets lydelse från den 1 januari 1997 (se prop. 2004/05:170 s. 311 och MIG 2008:9). Av förarbetena till 11 kap. 1 § tredje stycket 1989 års utlänningslag framgår bl.a. följande. Bestämmelserna infördes för att tillgodose de minimigarantier som ställdes upp i artikel 9 i direktiv 64/221/EEG av den 25 februari 1964 om samordningen av särskilda åtgärder som gäller utländska medborgares rörlighet och bosättning och som är berättigade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa. EES-avtalet omfattade bl.a. detta direktiv. Mot bakgrund av att Sverige som medlemsstat i EU är bundet av EES-avtalet följde att direktivets bestämmelser skulle tillämpas på såväl EU-medborgare som medborgare i EES-staterna samt make och vissa familjemedlemmar till dessa (se prop. 1996/97:25 s. 208 f.).

Direktiv 64/221/EEG har ersatts av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier (rörlighetsdirektivet). Bestämmelsen i artikel 9.2 i direktivet 64/221/EEG om att personen i fråga ska ha rätt att framlägga sitt försvar personligen, utom då detta skulle strida mot den nationella säkerheten, har sin motsvarighet i rörlighetsdirektivet (se artiklarna 15.1 och 31.4). Genomförandet av rörlighetsdirektivet har föranlett vissa ändringar i utlänningslagen, bl.a. införandet av bestämmelserna i 3 a kap. om uppehållsrätt för EES-medborgare och deras familjemedlemmar. Däremot har genomförandet av direktivet inte föranlett någon ändring av bestämmelsen i 16 kap. 5 § fjärde stycket utlänningslagen (se prop. 2005/06:77).

I rörlighetsdirektivets artikel 1, under rubriken Syfte, anges att det i direktivet fastställs villkor för unionsmedborgares och deras familjemedlemmars utövande av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium, rätten att permanent uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium samt begränsningar i dessa rättigheter av hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa. I direktivets artikel 3, under rubriken Förmånstagare, anges att direktivet ska tillämpas på alla unionsmedborgare och de familjemedlemmar som följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren. Enligt artikel 2.2 a definieras make eller maka som familjemedlem. I direktivets ingress punkt 5 anges att det är för att varje unionsmedborgare ska kunna utöva sin rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier på villkor som säkerställer de objektiva villkoren frihet och värdighet som även familjemedlemmar bör beviljas denna rätt, oavsett medborgarskap. Att familjemedlem oavsett medborgarskap ska ha samma uppehållsrätt som den enligt artikel 7.1 a-c självständigt berättigade unionsmedborgaren framgår även av artiklarna 7.1 d och 7.2.

EES-avtalet i sig är inte tillämpligt på tredjelandsmedborgare. Avtalet omfattar dock rörlighetsdirektivet. I bilaga V (Fri rörlighet för arbetstagare) och bilaga VIII (Etableringsrätt) till EES-avtalet anges att avtalet är tillämpligt på de avtalsslutande parternas medborgare men att även deras familjemedlemmar, i den mening som avses i rörlighetsdirektivet, som är tredjelandsmedborgare ska ha vissa rättigheter enligt direktivet.

Med hänsyn till det anförda finner Migrationsöverdomstolen att A, som själv är tredjelandsmedborgare men gift med en EES-medborgare, är att anse som familjemedlem enligt rörlighetsdirektivet och därmed även omfattas av EES-avtalet. Genom att inte ha hållit muntlig förhandling i målet har migrationsdomstolen förfarit i strid med 16 kap. 5 § fjärde stycket utlänningslagen. Detta är ett fel som inte kan avhjälpas i Migrationsöverdomstolen (jfr MIG 2008:9). Migrationsdomstolens dom ska

därför undanröjas och målet visas åter till domstolen för fortsatt handläggning.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen undanröjer migrationsdomstolens dom och visar målet åter till migrationsdomstolen för fortsatt handläggning.

Sökord: EES-avtalet; Familjemedlem till EES-medborgare; Muntlig förhandling; Tredjelandsmedborgare; Utvisning

Litteratur: Prop. 1996/97:25 s. 208 f.; Prop. 2004/05:170 s. 311; Prop. 2005/06:77; Avtal om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet; Rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier
